

kuša pa g. Jožef Rapoc, drugi odborniki so ostali. Za namestnike so izvoljeni g. dr. Ferk, Alojz Velebil od sv. Petra in g. Ludvik Kresnik iz Črešnovca.

S 3kratnim živio svitlemu cesarju sklene predsednik 8. občni zbor Slovenskega društva.

Resolucije.

1. Slovenci avstrijski nosimo ogromno večino vojaških in davkovskih bremen in potrebujemo v svoj duševni in gmotni napredek djanske enakopravnosti svojega jezika v šolah, uradih in javnem življenju.

2. Slovensko društvo konstatuje v svojem obnem zboru dne 28. t. m., da se je za djansko izpeljavo v 19. členu osnovnih pravic nam zagotovljene jezikovne enakopravnosti pri nas Slovencih in sploh Jugoslovanih v zadnjih 6 letih malo ali nič ni zgodilo. Posebno težko še zmiraj pogrešamo: slovenskih stolic na graškeji univerzi, paralelk na slovenskih gimnazijah, slovensko učiteljske v Mariboru.

3. V dosego djanske enakopravnosti smatramo za neobhodno potrebno, da Slovenci od Trsta do Mure in Rudolfovega do Belaka v prihodnjih volitvah za državni zbor izvolimo takšnih poslancev, ki bodo, zraven koristi svojega volilnega okraja, gledali tudi na koristi celega naroda slovenskega in vstopivši s primorskimi, isterskimi in dalmatinskimi Hrvati v poseben klub skušali nam priboriti naše narodne pravice v vzajemnem postopanju s českim, poljskim, rusinskim klubom in nemškimi konservativci.

4. Brezobzirno za nas Slovence žaljivo postopanje nemško-liberalne večine v zadnjem zborovanji deželnega zbora štajerskega nam je nov dokaz, da ondi nimamo pravične ocene naših narodnih tirjatev pričakovati ter smo prisiljeni iz nova zahtevati v Spomenici do visokega ministerstva znotranjih zadev kot potrebno izraženo ustanovitev namestniškega oddelka za spodnji Štajer v Mariboru ali Celji.

5. V deželnem šolskem svetu v Gradi Slovinci nismo zastopani in je sploh tako sestavljen in očivestno odobrava in podpira našej slovenskej narodnosti sovražne težnje nemškega šulvereina, da ne moremo pričakovati od njega uspešnega delovanja našej slovenskej narodnosti na korist v smislu tiste enakopravnosti, katera je našej materinščini v 19. členu državljskih pravic slovesno zajamčena.

6. Slov. društvo sklene prošnjo poslati državnemu zboru, naj bi se za spodnji Štajer v Mariboru ustanovila trgovinska in obrtna zbornica.

7. Občni zbor izreče nujno željo, naj vsi spodnje-štajerski trgi, ki še ne volijo v mestnih skupinah, prošnje nemudoma odpošljejo dr-

žavnemu zboru, da bodo vsprejeti v dotično mestno skupino.

Pijančevanje najhujša dača, katero si ljudje sami nalagajo.

Vojaštvo stane vsako leto silno veliko denarjev, katerih si morajo davkeplačilei od ust pritrpati in državi za njeno varnost žrtvovati. Vse države po Evropi so silno orožane. Odložiti orožja ne more nobena, ako vse ne odloži. To pa bi mogoče bilo le, ako bi si namesto s krvavim klanjem narodi svoje prepire po razsodnej sodnji, katerej bi papež lahko predsedoval, razsojevati dajali. Dokler se to ali kaj podobnega ne zgodi, trpeli bodemo silnih stroškov za vojaštvo. Vendar vsi vojaštvenski potroški so skoraj neznatni, ako jih primerjamo stroškom, katerih imajo pijanci za upijančevanje. Številke nam to pojasnijo. Francozi potrošijo za vojake vsako leto 600 — 700 milijonov frankov. Toda za gasenje silne žeje potrebujejo 1800 — 2100 milijonov frankov. Anglezi tudi močno pijejo. Njihovo vojno brodovje, ki jih dela gospode na morji po celem svetu, stane vsako leto 660 milijonov frankov. Pijanci njihovi potrebujejo mnogo več, l. 1882 so zapili 2520 milijonov frankov. Zastran pijančevanja so posebno Nemci na glasu. Belgijanci imajo pregovor: pije kakor Nemec, in Italijan pravi: e inebbriato come un Tedesco t. j. pijan je kakor Nemec. Številke potrdujejo ta pijani sloves. Kajti nemška strahovito močna vojska stane na leto 500 milijonov frankov, a veliko več zapijejo nemški pijanci, namreč 2250 milijonov frankov. Na vsakega Nemca povprek pride uže po 13¹/₂ litra šnopsa in 86 litrov piva. Sploh dokazano je, da evropski narodi, to pa oni, ki svoje omike sami nikoli prehlaliti ne morejo, veliko več denarjev zapijejo, kakor za vojake potrošijo. Dokazano torej tudi je, da je davek res silno velik, kateri si ljudje zavoljo svojega pijančevanja sami nalagajo.

Žali Bog so tudi pri nas začeli ljudje silno pijančevati in zlasti nesrečni šnops v sebe ulivati.

Za duševni in gmotni blagor narodov vneta katoliška duhovščina si prizadeva pri nas pa tudi drugod z verskimi in pravstvenimi sredstvi v okom prihajati, zlasti s sv. misijoni, društvu v pospeševanje treznosti. Tudi zdravniki, kolikor jih je za blagor ljudij res zavzetih, odsvetujejo povsod od pijančevanja. Eden iz mej takšnih vračnikov je slavni Richardson, ki pravi: „ako zdrav človek stoji, udari žila 74krat, če se vsede na stol, 70krat, če se pa uleže, 64 krat. Ko se tedaj zvečer spat vlečemo, umiri se srce toliko, da žila samo po 64 krat udari v minuti, torej po 10krat manje kakor če po dnevi hodimo in delamo. To stori v 1 uri po 600 udarcev in v 8 urah po 5000 udarcev manje. Tako se srce spočije v noči, da človek potem zdrav in krepek po dnevi lahko dela. Vendar to se godi le, ako trezni v posteljo prihajamo. Drugače je, če se upijamo pred spanjem. Tedaj srce ali žila ne stori po 10

vdarec v minuti menje, ampak več, tako da jih v 8 urah pomnožimo za okoli 15000. Ubogo sree se ni spočilo, ampak se po noči čezmerno utrudilo. Zato pa človek drugi dan komaj iz postelje vstane, je ves utrujen, za nobeno delo ni sposoben. Pravijo, da ga lasi bolijo, v resnici pa je sree zdelano. Šeasoma se tako zdela, da mora človek začeti hirati in naposled pred časom — umreti.“

Gospodarske stvari.

Podiranje dreves.

Ni vse jedno kedaj drevo poderemo, da lesa dobimo. Marveč gledati je v kaj hočemo dobljeni les porabiti, namreč ali nameravamo sploh kos gozda posekati in zemljo za kaj druga prirediti, ali želimo lesa za stavbe, za žaganje desek, ali samo za kurež. Tudi je ozir jemati, ostane li podreno drevje več časa v gozdi ali se precej poseka in zloži, da se hitro posuši. Drevesa niso vselej enakomerno vlažasta, na kar je tudi gledati, kedar jih posekavamo.

Pozno jeseni in po zimi drevesa mirujejo ali spijo, sok se v njih ne pregibava in ne pretaka in so menje napolnjena z vlago in mokroto, kakor spomladi in po leti. Zato se jeseni in po zimi vsekani les hitreje suši, ker ima menje vlage in mokrote izhlapi. Vsled tega pa takšen les tudi menje trohni. Kdor tedaj želi, da mu les mogoče dolgo netrohnjen, trpežen ostaja, ta mora dotična drevesa pozno jeseni ali po zimi sekati. Drevesca pa za štange, ki se imajo obeliti, sekajo proti spomladi, ko sok uže kroži, ker se tako skorja leži lupiti da.

Les za obroče, katerim skorje ne olupijo, sekajo le pozno jeseni in po zimi, ko se skorja trdno drži. Drugače je z borom, smreko, čegar skorjo hočemo za čreslo odlupiti. To posekamo po leti, ko še raste. Ako pa jej skorjo pustiti hočemo ter želimo, da se njeni les hitro suši, pustimo posekano drevo ležati, dokler mu igličje ali šilovje ne odpadne.

Nekateri posekavajo gozde tako, da želijo, naj bi iz zemlje zaostalega štorovja poglalo novih dreves. Tudi za to delo sodi naj bolje pozna jesen in zimski čas, kajti sedaj bodo štori najkrepkejših mladik poganjali. Po leti posekanih dreves štori nikoli tako lepega mladega lesa ne poženo. Kedar pa hočemo kako drevje, grmovje posekati in zemljo vsega koreninja očistiti, tedaj moramo se tega dela po leti poprijeti. Kajti v tem časi najleži korenine uničimo. Vrbinje ali bekovino za košarje porezavajo rano spomladi; ker je takrat šibje najlepše in tudi vrbe najmenje škodo trpijo.

Mnogi jemljejo tudi na mesec ozir, ter drevesa le starega sekajo, ako hočejo les rabiti za stavbe, deske, mladega pa, če hočejo

gozd izrjavati in zemljo v njivo, vinograd, vrt obrniti. Vendar zopet drugi tajijo vsako uplivanje meseca na rastlinstvo ter jim je vse to le — prazna vera. Vsakako še reč ni dovolj jasna!

Kmetje so hudo zadolženi, zlasti nemški vkljub hvalisanej nemščini. Tako pride na enega kmetskega človeka na Tirolskem dolga 253 fl. v Salcburškem in spodnji Avstriji 249 fl. Štajerskem 213, gornji Avstriji in Koroškem 213, na Kranjskem, kder je nemška kultura ljudi vendar menje oblizala, pa 135 fl.

Pomologično društvo, kateremu veleza-sluzni načelnik je grof Henrik Attems v Gradci, zborovalo je tam meseca novembra in sklenolo izdajati poseben list sadjarstvu v prospeh. Dohodkov je imelo 637 fl. stroškov, 442 fl., ostane torej v blagajnici 194 fl. Več v posebnem sestavku.

Sejmi. 2. januarja Buče, 5. januarja Maribor, 12. jan. Šmarije, Planina.

Dopisi.

Iz Maribora. (Čitalnica, smrt, odr-tija, božičnica.) Čitalničnega občnega zbora udeležilo se je precej čitalničarjev. G. predsednik dr. Orozel pozdravi navzoče v daljnem govoru, se zahvali odbornikom za vrlo sodelovanje zlasti pa g. pevovodji, ki je osnoval pevski zbor. Tajnik g. Strašek poroča, da štejemo sedaj 69 čitalničarjev, da se je z gospo Šrameljnovno sklenola nagodba proti 1/2 letnej odpovedi, čitalnica se je udeležila Sokolske svečanosti v Mozirji. V odbor za l. 1885 izvoljeni so gospodje: dr. Orozel, predsednik, J. Strašek tajnik, Jož. Rapoc, denarničar, dr. Pekolj. dr. Šernec, dr. Glančnik, dr. Ipavc, dr. Mlakar in J. Vrančič, odborniki. — Umrl je znani pozlatar A. Kotnik. — Sodnija prejela je 71letnega Eichholzerja zaradi odušstva, ker je po 20—50 % iztirjeval: dobro bilo bi, ko bi prejeli ptička, ki z denarjem nekega vinotrčca baranta, menda mu mešetar več obresti donaša, nego vinska trgovina! — Šolske sestre priredile so otročičem lepo božičnico in odlično občinstvo razveselile z lepim igrokazom, katero so deklice izvrstno igrale. Navzoči so bili tudi Njih eksclenca milostljivi knezoškof in mestni župan.

Iz Celja. (Ministerski list — župan Malle — šolski svet — božičnica.) Justično ali pravosodno ministerstvo začne z novim letom izdajati poseben list: „Verordnungsblatt des Justizministeriums“. Naročnina 2 fl. pošilja se na adresu: k. k. Hof- und Staatsdruckerei, Wien, I. Singerstrasse, 26. List bo važen ne samo za sodnike, juriste,